

Sjeldne fugler i Aust-Agder 2015

LRSK-rapport nr. 20

ROLF JØRN FJÆRBU, JAN HELGE KJØSTVEDT, JAN MICHAELSEN, FRODE STEFFENSEN OG JON GOGSTAD THORSEN

Rapporten presenterer funn av sjeldne fugler som er behandlet av Aust-Agders lokale rapport- og sjeldenhetskomité (LRSK) i 2015. Det er godkjent 56 funn av 32 arter, samt fem hekkefunn og to hybridfunn. Havhest og lercefalk var nye hekkefugler i fylket i 2015. I tillegg presenteres åtte funn (inkludert to hybridfunn) som er godkjent av Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF), deriblant rødhalsgås og natthevre som er nye arter for Aust-Agder.

Etter lanseringen av den nye versjonen av nettportalen www.artsobservasjoner.no (heretter forkortet www.ao) våren 2015 oppstod det en del problemer med det digitale verktøyet som brukes for å behandle innsendte sjeldenhetsrapporter. Derfor ble dette arbeidet satt på vent i de fleste fylker. Nå er imidlertid det meste på plass, og LRSK Aust-Agder har satt seg som mål å få ut to rapporter årlig fram til vi er ajour.

Samtlige observasjoner fra 2015 som LRSK har mottatt og behandlet, er meldt inn via nettstedet <https://www.artosobservasjoner.no>. Et fåtall godt dokumenterte observasjoner der det mangler rapport har LRSKs medlemmer selv laget rapporter på, slik at de kunne bli vurdert. Hele rapportgrunnlaget er bearbeidet i www.ao og deretter hentet ut og satt sammen med denne rapporten som formål.

LRSK bestod i 2015 av Rolf Jørn Fjærbu, Leif Gunleifsen, Jan Helge Kjøstvedt, Rune Skåland og Jon G. Thorsen. Men fram til rapporten ble en realitet er Gunleifsen og Skåland gått ut av komiteen, mens Jan Michaelsen og Frode Steffensen er kommet til. Komiteen har hatt tre møter siden forrige rapport (Kjøstvedt & Fjærbu 2017), hos Rolf Jørn Fjærbu i Grimstad (2) og Frode Steffensen i Arendal. Fjærbu og Kjøstvedt har delt sekretæransvaret. I det følgende presenteres alle observasjoner som ble behandlet på disse møtene, samt et fåtall som er kommet til og godkjent direkte i www.ao i ettertid. Også funn som siden sist er godkjent av NSKF blir presentert.

Der forekomsten av en art i vårt fylke sammenlignes med den innrapporterte forekomsten til arten nasjonalt, bruker vi de siste publiserte oversiktene fra Norsk faunakomité for fugl NFKF (Winnem mfl. 2018) og NSKF (Olsen 2018) fra rapporteringsåret 2015. De stod på trykk i det fjerde nummeret av tidsskriftet *Fugleåret* (NOF 2018) som kan bestilles ved NOF-kontoret i Trondheim. I likhet med forrige årsrapport så presenterer vi også her funn av rapporteringsartene i Aust-Agder. I oversikten nedenfor er disse merket «R». For endringer som dette medfører i rapportens utforming, se Kjøstvedt & Fjærbu (2017). LRSK har fremdeles som målsetting å publisere en egen rapport med funn av rapporteringsarter til og

med 2013 i ett eller flere framtidige nummer av *Fugler i Aust-Agder* eller som ett eller flere egne supplementhefter. For fullstendig oversikt over funn av fylkets sjeldne spetter henvises det til spetterrapportene som med jevne mellomrom publiseres i *Fugler i Aust-Agder*.

Systematikk og navnsetting følger NOFs komiteer NFKF og NSKF som igjen forholder seg til anbefalt europeisk standard (se Winnem mfl. 2018, Olsen 2018). Det betyr at andefugler og hønsfugler kommer først, deretter lommer og dykkere. Observasjonene av en art listes opp kronologisk – det vil si etter observasjonsdato. Der oppdageren er kjent, står denne først av observatørene og er merket*.

ENDRINGER I LRSK-LISTA

Under LRSK på nettsiden www.agderfugl.net, www.ao eller Kjøstvedt (2015) finnes den gjeldende lista over fuglearter som er observert i Aust-Agder, med oversikt over arter som skal beskrives for godkjenning, eller som kun skal rapporteres. Men merk at fra og med 2019 er artene tundragås (underarten *albifrons* og tundragjess som ikke er bestemt til underart), havsvale, havlire, dvergmåke og fjellerke endret fra godkjenningsart til rapporteringsart. Dette gjelder også gulbrynsanger i perioden 01.09 til 15.10 hvert år. Toppskarv er ikke lenger rapporteringsart. Merk at eventuelle hekkefunn av mange av artene som ved de siste revideringene har endret status fra godkjenningsart til rapporteringsart, fremdeles skal godkjennes. Alle endringene er oppdatert på www.ao slik at det bare genereres rapporteringsskjemaer i henhold til den gjeldende lista. Det er ikke gjort endringer i NSKFs liste siden forrige rapport.

Tegnforklaringer

- G arten skal godkjennes av LRSK med belegg; f. eks. fotografier, video- eller lydopptak, feltskisser og fjær eller på grunnlag av utførlig beskrivelse
- N arten skal godkjennes av NSKF
- GH godkjent hekkefunn (atlas C- eller D-kode)
- R rapporteringsart (skal ikke beskrives/godkjennes, funn hentes fra www.ao)
- RH rapportering av hekkefunn (skal ikke dokumenteres, funn hentes fra www.ao)
- M hannfugl (masculus)
- F hunnfugl (femina)
- Hunnf. hunnfarget fugl (kan for en del arters del også være unge hanner)
- ad. voksen fugl (adultus)
- ind. individ/individer
- K kalenderår (om alder: en ungfugl er 1K fram til første årsskifte, deretter 2K, 3K osv. En fugl som angis som for eksempel "2K+" er i sitt andre kalenderår *eller eldre*)
- V vinterfunn (desember, januar, februar)
- pt på trekk (f.eks. "ptNØ" – på trekk retning nordøst)
- * stjerne markerer oppdager(e) av fuglen der denne er kjent for LRSK

Antall observasjoner rapportert på www.ao i 2015 vitner om nok et år med høy aktivitet blant fylkets fuglekikkere, og dette gjenspeiler seg også i antall innrapporteringer av sjeldne fugler. Antall funn i Aust-Agder fra 2015 som er godkjent av LRSK er redusert en del i forhold til i 2014, men antallet arter som det er godkjent funn av, har holdt seg stabilt. Mengden innrapporteringer understøtter inntrykket av at aktiviteten i felt fortsatt er høy. Komiteen takker alle som bidro med innsendte beskrivelser av observasjoner i 2015.

Observasjoner godkjent av LRSK Aust-Agder fra perioden 1. januar 2015–31. desember 2015

Sangsvane (*Cygnus cygnus*) **GH**

Par med 2 unger Moland, Arendal april–september (Tor Magne Stalleland mfl.).

Fylkets fjerde hekkefunn, og det samme paret som har hekket i kommunen de to foregående år (Stalleland 2017). Arten er fremdeles på frammarsj i hele Sør-Norge og hekket i 2015 i alle fylker (Winnem mfl. 2018), men det foreligger ikke mistanke om flere hekkinger i Aust-Agder.

Sædgås (*Anser fabalis*) **G**

5 ind. Vessøyjordene, Grimstad 01.–17.01 (Arild Pfaff mfl.). 2 ind. Målen, Jerkholmen, Arendal 03.01 (Trond Nilsen). 7 ind. Vessøyjordene, Grimstad 06.–20.02 (Glenn Svendsen, Harry Tangen, Frode Steffensen, Jan Michaelsen, Rolf Jørn Fjærbu, Rune Skåland, Espen S. Nilsen, Arild Pfaff, Trond Nilsen, Jon G. Thorsen, Jan Helge Kjøstvedt, Per Kristensen mfl.). 3 ind. ptNØ Vessøyjordene, Grimstad 11.03 (Roger Ehnebo).

En nokså normal forekomst av en årlig gjest i vinterhalvåret. I Nord-Norge hekker underarten *Anser fabalis fabalis*, men de fleste sædgjessene som dukker opp på trekk i Aust-Agder tilhører underarten *A. f. rossicus* som hekker på tundraen nordøst i Sibir (Svensson mfl. 1999). Fra å være en fåtallig trekkgjest er arten blitt vanligere de senere år (Winnem mfl. 2018) og trolig er det en økende andel *rossicus*-gjess som er årsaken.

Ringgås (*Branta bernicla hrota*) **R**

1 ind. ptNØ Håøya, Grimstad 25.05 (Jon G. Thorsen). 256 ind. ptSV Såda, Hove, Arendal 29.05 (Glenn Svendsen, Jan Helge Kjøstvedt mfl.). 50 ind. ptSØ Såda, Hove, Arendal 29.05 (Glenn Svendsen). 2 ind. ptNØ Taraldskjærområdet, Utkikken, Risør 31.05 (Arild Omberg). 80 ind. ptNØ Såda, Hove, Arendal 31.05 (Rune Skåland). 2 ind. ptNØ Høybåtangen, Risør 03.06 (Arild Omberg). 1 ad. Bjelland og Spornes, Tromøy i Arendal 04.–07.06 (Kjell Klungland, Per Kristensen mfl.). 300 ind. ptSØ Håøya, Håøya, Grimstad 18.10 (Frode Steffensen, Jon G. Thorsen).

En forventet opptreden av den lysbukede underarten *hrota*. Flokker som kommer fra Danmark, passerer oss på vei nordover. De følger enten kysten nordøstover og trekker deretter nordover over land eller de drar sørvestover langs kysten og trekker så nordover langs Vestlandskysten. Flokken sett 18.10 var uvanlig stor til å være sett på høsttrekket i vårt fylke.

Ringgås (*Branta bernicla bernicla*) **G**

1 ind. Høybåtangen, Risør 06.10 (Arild Omberg). 2 ind. Groos, Grimstad 17.–18.10 (*Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu, Simon Fjærbu, Johannes Fjærbu, Frode Steffensen, Harry Tangen, Terje Moen mfl.).

Den mørkbukede østlige underarten *bernicla* påtreffes hos oss sporadisk om høsten og i små antall. Totalt ble 86 individer observert i Norge i 2015, de aller fleste om høsten, noe som ble karakterisert som et normalår (Winnem mfl. 2018).

Mandarinand (*Aix galericulata*) **R**

1 ad. M Reddalsvannet, Reddal i Grimstad 12.03–31.05 (Frode Steffensen, Jon G. Thorsen, Harry Tangen, Rolf Jørn Fjærbu, Arild Pfaff, Kjell Klungland, Arild Omberg, Glenn Svendsen, Trond Nilsen, Jan Michaelsen, Øyvind Heldal, Per Kristensen mfl.). 1 M Barbu, Arendal 24.04–31.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Helge Venaas, Roger Ehnebom, Rune Skåland, Glenn Svendsen, Elias Pfaff, Lill Ospevoll, Maximillan Haltorp). 1 ad. M Reddalsvannet, Reddal i Grimstad 28.04 (Rolf Jørn Fjærbu, Arild Andersen). 1 ad. M Østerøykilen, Justøya i Lillesand 25.09 (Espen S. Nilsen).

En normal forekomst i Aust-Agder og et rekordår i Norge for denne asiatiske arten som er introdusert til Europa som parkfugl, og som nå finnes spredt over det meste av vår verdensdel. Antall observasjoner i Norge de siste årene har vært økende, og hanner er totalt dominerende i funnmaterialet (Winnem mfl. 2018). I vårt fylke må det ha dreid seg om minst to ulike individer dette året.

Stjertand (*Anas acuta*) **R**

1 ind. Dammen, Dømmesmoen i Grimstad 07.01–01.03 (Glenn Svendsen, Rolf Jørn Fjærbu, Trond Nilsen, Frode Steffensen, Jon G. Thorsen, Harry Tangen, Arild Pfaff mfl.). 1 M Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 20.02–02.03 (Trond Nilsen*, Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Arild Omberg, Inger Berggren, Helge Venaas, Rune Skåland, Sven Inge Marcussen, Odd Marcussen, Torolf Nesbakken). 1 F Temse i Grimstad 28.–30.03 (Kjell Klungland, Rune Skåland, Espen S. Nilsen, Leif Bjørn Lunde, Per Kristensen). 1 F Temse 06.04 (Glenn Svendsen, Leif Inge Andersen). M+F Sandskjæra, Tvedestrand 25.04 (Erik Hult). 1 ind. Vessøyjordene i Grimstad 27.–28.08 (Arild Pfaff, Rolf Jørn Fjærbu, Glenn Svendsen, Terje Moen, Kjell Klungland, Frode Steffensen, Trond Nilsen). 1 F Dammen, Dømmesmoen i Grimstad 07.–25.12 (Harry Tangen mfl.).

Nok et bra år for stjertanda i Aust-Agder. Funn nr. 24–30 og uvanlig mange observasjoner om våren i forhold til om høsten. Syv hekkefunn ble registrert i Norge fra Oppland og nordover i 2015 (Winnem mfl. 2018).

Knekkand (*Anas querquedula*) **R**

1 M Temse i Grimstad 27.03 (Glenn Svendsen, Frode Steffensen, Jon G. Thorsen). 1 M Rustenbergjordet, Grimstad 05.05 (Arild Pfaff). 1 M Engene, Arendal 05.–06.05 (Trond Nilsen, Glenn Svendsen, Rune Skåland, Rolf Jørn Fjærbu mfl.).

Funn nr. 23–25 i Aust-Agder ble gjort til normal tid på året og i forventet område. Kun to hekkefunn er meldt i Norge i 2015, henholdsvis i Vestfold og Nord-Trøndelag (Winnem mfl. 2018).

Skjeand (*Anas clypeata*) **R**

M+F Høybåtangen, Risør 02.06 (Arild Omberg). 3 ind. ptSV Håøya i Grimstad 02.10 (Jon G. Thorsen). 5 hunnf. ptSV Sildodden, Risør 03.10 (Fred W. Christoffersen). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 09.10 (Harry Tangen, Glenn Svendsen, Marius Svendsen). 3 ind. Temse i Grimstad 17.10 (Frode Steffensen).

Funn nr. 45–49 i fylket og en solid opptur for arten etter to år med svært få observasjoner. Hekkefunn må vi imidlertid nord for Trondheimsfjorden for å finne (tre stk.), samt ett i

Rogaland (Winnem mfl. 2018).

Taffeland (*Aythya ferina*) **R**

1–2 ad. M Temse, Grimstad 18.–20.11 (Glenn Svendsen, Arild Pfaff, Frode Steffensen, Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Terje Moen, Jon G. Thorsen, Torolf Nesbakken, Sven Inge Marcussen mfl.).

Funn nr. 45 i fylket av en art som varierer en del i opptredenen mellom år. Hos oss sees den stort sett i trekketidene vår og særlig høst, men vinterfunn forekommer også.

Bergand (*Aythya marila*) **R**

4 ad. i par Strømmen, Bjåen i Bykle 26.05 (Odd Kindberg). 2 i par Kråkeli, Valle 14.06 (Svein Bossum).

Vi tar med to observasjoner av bergand i nærheten av potensielle hekkeplasser i fjellheimen, men trolig dreier det seg om trekkende individer som skal til hekkeplasser lenger nord og øst.

Praktærfugl (*Somateria spectabilis*) **G**

1 2K F Grimstad Havn, Grimstad 17.01–13.02 (Jon G. Thorsen*, Trond Nilsen, Rolf Jørn Fjærbu, Per Kristensen, Helge Venaas, Jan Helge Kjøstvedt, Jan Michaelsen, Harry Tangen, Frode Steffensen, Rune Skåland, Arild Pfaff mfl.).

Funn nr. 2 i Aust-Agder og dermed en svært sjelden gjest. Ifølge Rasch (1848) ble en hann skutt ved Grimstad i mai 1848. Collett (1869, 1921) nevner at arten også skal være påtruffet vinterstid i Tvedestrand, samt at ytterligere ett individ skal være skutt i Grimstad. La oss håpe at det ikke blir like lenge til neste funn!

Lappfiskand (*Mergellus albellus*) **R**

1 F Vessøyneset, Grimstad 01.–04.01 (Jon G. Thorsen, Trond Nilsen, Rune Skåland mfl.). 1 ad. F Narestø, Arendal 03.01–01.03 (Odd Marcussen, Kjell Klungland, Arild Pfaff mfl.). 1 F Reddalsvannet, Reddal i Grimstad 07.–08.01 (Harry Tangen, Frode Steffensen mfl.). 1 ad. F Kjøstvedtkilen og Røynevarfsfjorden, Lillesand 08.01–25.02 (Jan Michaelsen, Martin F. Andersen, Jan Helge Kjøstvedt mfl.). 1 F Bufjorden, Grimstad 27.–30.01 (Trond Nilsen). 3 F Jerkholmen, Hasseltangen og Vessøyneset, Arendal og Grimstad 04.–08.02 (Rune Skåland, Frode Steffensen, Rolf Jørn Fjærbu, Arild Pfaff, Elias Pfaff mfl.). 2 hunnf. Reddalsvannet, Reddal i Grimstad 28.02–12.04 (Trond Nilsen, Rolf Jørn Fjærbu mfl.). 1 F Bramshølen, Arendal 22.03 (Sven Inge Marcussen, Odd Marcussen). 1 hunnf. Ruakerkilen, Grimstad 17.10–31.12 (Per Kristensen, Arild Pfaff, Kåre Olsen, Glenn Svendsen, Marius Svendsen, Rolf Jørn Fjærbu, Bård Rutgersen, Frode Steffensen, Harry Tangen, Inger Berggren mfl.). 1 hunnf. Landvikstranda, Landvikvannet i Grimstad 15.11 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 1K M Ingeborgsholmen, Reddalsvannet, Reddal i Grimstad 28.11–11.12 (Kjell Klungland). 1 hunnf. Reddalsvannet, Reddal i Grimstad 28.11–16.12 (Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu, Trond Nilsen mfl.).

Funn nr. 55–66 og med andre ord en svært god opptreden av lappfiskand i Aust-Agder. Dette er en utpreget vintergjest, og som vanlig dominerer funn av hunnfargede individer.

Vaktel (*Coturnix coturnix*) GH

1 ind. Vessøyjordene 20.–24.05 (Steinar Sannes, Heidi Lillehammer, Rune Skåland, Rolf Jørn Fjærbu, Per Buertange, Glenn Svendsen mfl.). 1 ind. Reddal 24.05 (Glenn Svendsen). 1 ind. Vessøyjordene 04.06–10.07 (Jan Olav Nybo, Ken Adelsten Jensen, Rune Skåland, Per Kristensen, Jon G. Thorsen, Glenn Svendsen mfl.). 4 ind. Reddalsvannet, Reddal 05.–26.06 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Odd Tobiassen, Svein Bossum, Sven Inge Marcussen, Jon G. Thorsen, Frode Steffensen, Trond Nilsen, Espen Helgesen, Glenn Svendsen, Tore G. Andersen, Odd Marcussen, Inger Berggren, Rune Skåland, Renate Berg mfl.). 1 ind. Lindtveit, Nidelva 11.–12.06 (Tor Magne Stalleland). 1 M Prestegårdsjordene 13.06 (Jan Helge Kjøstvedt). 1 ind. Jerkholmen 24.06 (Glenn Svendsen). 1 ind. Lundane 01.–03.07 (Finn Morten Jacobsen, Kjell Klungland, Tore G. Andersen mfl.). 1 ind. Hovden sentrum 09.–10.07 (Steinar Sannes). 2 ind. Reddal 03.–23.08 (Renate Berg, Espen Helgesen, Kristine Berg Helgesen, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu mfl.). 1 ind. Prestegårdsjordene 15.08 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu). 1 ind. Løddesøl 05.–07.09 (Per Kristensen, Glenn Svendsen mfl.).

Det er stort sett syngende hanner som oppdages, og om de er spontane eller rømte fangenskapsfugler er ikke godt å vite. Hele 12 funn i fylket er ny bestenotering, men det er opplagt dobbelttelling i materialet. Som observasjonene viser så kan vaktelen også synge sent i sesongen etter at håp om hekking er ute.

Jerpe (*Tetrastes bonasia*) R

2 ad. i par Vegår, Vestfjorden, Vegårshei 19.04 (Arne Harveland). 1 ind. Tvibumyr, Vegårshei 14.06 (Rolf Kristoffersen). 1F + 3 1K Vegår, Vestfjorden, Vegårshei 16.06 (Arne Harveland). 4 ad. F Vegår, Vestfjorden, Vegårshei 30.06 (Arne Harveland). 3 ind. Vegår, Vestfjorden, Vegårshei 17.07 (Arne Harveland). 2 1K Vegår, Vestfjorden, Vegårshei 15.08 (Arne Harveland).

For andre år på rad er hekking dokumentert i Vegårshei ved hjelp av viltkameraer. Observasjonene tilsier at det her er en liten, stedbunden hekkebestand.

Islom (*Gavia immer*) R

1 ind. Kråka, Grimstad 01.01 (Trond Nilsen, Arild Pfaff). 1 ind. Hasseltangen, Grimstad 01.01 (Arild Pfaff, Trond Nilsen, Øyvind Heldal). 1 ind. ptNØ Hasseltangen, Grimstad 04.01 (Jan Helge Kjøstvedt). 1 ind. Groosfjorden, Grimstad 04.01 (Jon G. Thorsen). 1 ind. Storesand, Randviga, Fevik i Grimstad 10.01 (Glenn Svendsen). 1 ind. Såda, Hove i Arendal 10.01 (Trond Nilsen). 1 ind. Hasseltangen, Grimstad 15.01 (Frode Steffensen). 1 3K- Spornes, Arendal 24.01 (Jarl Marius Abrahamsen, Leif Bjørn Lunde). 1 ind. Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 25.01 (Kjell Klungland, Arne Flor, Peter Prokosch, Inger Berggren, Odd Marcussen, Tom Anders Johannessen). 1 ind. ptNØ Høybåtangen, Risør 26.02 (Arild Omberg). 1 ind. Såda, Hove i Arendal 01.03 (Rune Skåland). 1 ind. Hasseltangen, Grimstad 01.03 (Frode Steffensen). 1 ind. Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 05.03 (Sven Inge Marcussen). 1 ind. ptSV Taraldskjærområdet, Utkikken, Risør 02.06 (Arild Omberg). 1 ind. ptSV Sildodden, Risør 21.06 (Fred W. Christoffersen). 1 ind. ptNØ Sildodden, Risør 24.06 (Fred W. Christoffersen). 1 ind. Sildodden, Risør 11.10 (Fred W. Christoffersen). 1 ind. ptNØ Sildodden, Risør 12.10 (Fred W. Christoffersen). 1 ind. ptSV Høybåtangen, Risør 22.10 (Arild Omberg). 1 ind. ptSV Såda, Hove i Arendal 31.10 (Glenn Svendsen). 1 ind. ptNØ Taraldskjærområdet, Utkikken, Risør 05.11 (Arild Omberg).

Hele 16 vårfunn og fem høstfunn av islom gjør at rekorden på 17 funn av 18 individer fra 2014 (Kjøstvedt & Fjærbu 2017) er historie. Vinterforekomsten i 2015 er normal, og merk i tillegg flere seine observasjoner av vårtrekkere.

Gulnebbblom (*Gavia adamsii*) **G**

1 ad. ptSV Håøya, Grimstad 12.05 (Jon G. Thorsen). 1 ad. Kalvehageneset, Grimstad 25.12 (Trond Nilsen).

Funn nr. 6-7 i Aust-Agder av denne arten som opptrer årlig, men noe sporadisk i våre kystområder, hovedsakelig i vinterhalvåret, men også på vårtrekk.

Ubestemt is-/gulnebbblom (*Gavia immer/adamsii*)

1 ind. Klaua, Gjervoldsøy, Arendal 07.11 (Frode Steffensen).

Dvergdykker (*Tachybaptus ruficollis*) **GH**

Ti funn av 23 individer i periodene 01.01–06.03 og 06.10–23.12 gjorde at vi heller ikke i 2015 fikk noen indikasjoner på at hekking hadde funnet sted i fylket.

Toppdykker (*Podiceps cristatus*) **R**

1 ind. Hasseltangen, Grimstad 03.02 (Frode Steffensen, Trond Nilsen, Jon G. Thorsen). 1 ind. ptNØ Spornes, Arendal 19.04 (Rune Skåland). 1 ind. ptNØ Taraldskjærområdet, Utkikken, Risør 01.10 (Arild Omberg). 1 ind. Hovekilen, Tromøy i Arendal 28.11 (Trygve Tjønnås, Inger Berggren).

En beskjedent forekomst av en årvisst gjest som i enkelte år kan opptre invasionsartet på trekket tidlig om våren (februar/mars).

Gråstrupedykker (*Podiceps grisegena*) **R**

1 ind. Sandskjæra, Tvedestrand 04.01 (Erik Hult, Odd Marcussen). 1 ind. Sandum Brygge, Hesnes, Grimstad 13.01 (Glenn Svendsen, Trond Nilsen). 1 ind. Hasseltangen, Grimstad 16.01 (Per Kristensen). 1 ind. Barselkilen, Grimstad 16.01 (Harry Tangen). 1 ind. Røynevardsfjorden, Lillesand 17.–18.01 (Frode Steffensen, Trond Nilsen, Jon G. Thorsen, Jan Helge Kjøstvedt mfl.). 1 ind. Bottsfjorden, Botne, Arendal 17.02 (Rune Skåland). 1 ind. Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 21.02 (Hans Inge Nicolaysen, Roger Ehnebom, Rolf Jørn Fjærbu, Inger Berggren). 1 ind. Høybåtangen, Risør 14.03 (Arild Omberg). 1 ind. ptNØ Haakallen, Håøya, Grimstad 20.07 (Trond Nilsen, Jon G. Thorsen). 1 1K næringssøkende Hovekilen, Hove, Arendal 20.08–08.09 (Tore G. Andersen, Kjell Klungland, Terje Moen, Rolf Jørn Fjærbu, Syvert Åsland, Inger Berggren, Arild Pfaff mfl.). 1 ind. Mellom-Sandskjær, Tvedestrand 22.09 (Carsten Lome). 1 ind. ptSV Høybåtangen, Risør 23.09 (Arild Omberg). 1 ind. ptNØ Høybåtangen, Risør 06.10 (Arild Omberg). 1 ind. Bottsfjorden, Botne, Arendal 01.12 (Kjell Klungland).

Totalt 14 funn gir en god forekomst av gråstrupedykker i fylket. Som vanlig er det stor sett snakk om funn i vinterhalvåret, men merk at en 1K rastet lenge i Hovekilen i Arendal på ettersommeren.

Horndykker (*Podiceps auritus*) **R**

1 ind. Røynevardsfjorden, Lillesand 14.–17.01 (Sven Rislåa, Frode Steffensen, Jon G.

Thorsen, Trond Nilsen mfl.). 1 ind. Tangvigodden, Justøy Camping, Lillesand 25.01 (Trond Nilsen). 1 ind. Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 04.–06.02 (Harry Tangen, Odd Marcussen, Rolf Jørn Fjærbu, Helge Venaas, Rune Skåland, Kjell Klungland, Tore Gryting Andersen mfl.). 2 ind. Risøya sjøfuglreservat, Lillesand 08.02 (Jan Helge Kjøstvedt). 1 ind. Kalvehageneset, Grimstad 10.02 (Harry Tangen). 1 ind. Bottstangen, Botne, Arendal 15.02–04.03 (Sven Inge Marcussen, Trond Nilsen, Jon G. Thorsen, Arild Omberg, Harry Tangen mfl.). 1 ind. Risholmene, Tvedestrand 23.10 (Carsten Lome). 1 ind. Sandskjæra, Tvedestrand 01.11 (Erik Hult). 1 ind. Bottstangen, Botne, Arendal 22.11 (Inger Berggren).

Ni funn av horndykker må betegnes som normalt og som vanlig opptrådte ingen i nærheten av antatt hekketid. Men vi må ikke lenger enn til Bastøy i Vestfold og Gol og Hemsedal i Buskerud for å finne de nærmeste hekkelokalitetene i 2015 (Winnem mfl. 2018).

Havhest (*Fulmarus glacialis*) GH

Par med én unge, Store Torungen naturreservat juli-august 2015 (Arild Pfaff* mfl.).

Fylkets første kjente hekkefunn av havhest er nærmere omtalt av Pfaff (2015). Den lille havhestkolonien i Vest-Agder er utgått, så man må til Rogaland for å finne nærmeste hekkekoloni. Et annet par ruget også en stund, men uten resultat. Det kan ha dreid seg om «prøverging» av et ungt par.

Havlire (*Puffinus puffinus*) G

3 ind. ptSV Sildodden, Risør 18.07 (Fred W. Christoffersen).

Funn nr. 14 av en art som kan bli ført inn i Skagerrak av kraftige sørvestlige vinder i sommermånedene og kan da bli presset opp mot norskekysten på sin vei ut igjen mot Atlanterhavet. Her tilbringer de sommeren på den nordlige halvkule før de vender nebbet mot hekkeplassene på den sørlige halvkule i løpet av høsten. To fugler ble sett sammen og i tillegg et enslig individ.

Grålire (*Puffinus griseus*) G

2 ind. ptSV Hove, Tromøy i Arendal 24.10 (Glenn Svendsen).

Funn nr. 6 av arten i Aust-Agder, men den er nok noe oversett eller kanskje heller ikke nok ettersøkt. På dager med kraftig pålandsvind sensommer og høst bør det være mulig å øke funnmassen av denne lille fuglen langs kysten vår. Den lever pelagisk store deler av året – altså ute på åpent hav. Den hekker på den sydlige halvkule når det er sommer der, men tilbringer vinterhalvåret i havområder i nord når det er sommer på den nordlige halvkule (Svensson mfl. 1999).

Egretthegre (*Egretta alba*) G

1 ad. Gjessøya østre, Tvedestrand 25.06 (Kjell Klungland).

Fylkets egretthegre nr. 5, og den første siden et individ ble sett på flere lokaliteter i Høvåg i Lillesand 04.–05.05.2012 (Kjøstvedt & Fjærbu 2013). Med 28 funn ble 2015 et rekordår for arten i Norge. De fleste sees i mai/juni (Winnem mfl. 2018). Arten hekker nå både i Sverige og Danmark så kanskje dette er en fremtidig hekkefugl i fylket?

Glente (*Milvus milvus*) G

1 ind. Ribe, Høvåg i Lillesand 06.05 (Jan Michaelsen).

Funn nr. 14 i Aust-Agder i normal trekketid av en art som vi garantert har flere passeringer av gjennom fylket hvert år, men det er nok en del fugler som «går under radaren» på tross av høy observasjonsaktivitet. Med denne fuglen ble det 14 funn i Norge i 2015 (Winnem mfl. 2018).

Svartglente (*Milvus migrans*) G

1 ind. Rossøya, Arendal 14.05 (Frode Steffensen). 1 ind. ptNØ Barmen, Risør 15.06 (Fred W. Christoffersen).

Funn nr. 6–7 av svartglente i Aust-Agder. Forrige funn ble gjort i Tvedestrand i 2013 (Fjærbu & Kjøstvedt 2014). Inkludert de to funnene ble totalen i Norge ni funn i 2015. Dette var et dårlig år etter at forekomsten har vist en økende trend de siste par tiårene med 17 individer i 2013 som det foreløpig beste året (Winnem mfl. 2018).

Havørn (*Haliaeetus albicilla*) GH

Par med reir og 2 1K i østre del av Agder hekkesesongen 2015 (Morten Erichsen, Fredrik Gustavsen mfl.).

Det fjerde året med havørnhekking i Aust-Agder, også denne gangen i østre del av fylket og med to unger som resultat. Dette var det tredje året med hekking på den nye reirplassen etter at fiskeørnreiret de brukte det første året ramlet ned. Antall havørnobservasjoner øker år for år og indikerer at flere par kan hekke eller i det minste at flere hekkeetableringer er nært forestående.

Sivhauk (*Circus aeruginosus*) GH

1 M Saulekilen, Arendal 18.04 (Trond Nilsen, Jon G. Thorsen). 1 hunnf. Temse, Grimstad 22.04 (Rolf Jørn Fjærbu). 2 ind. Reddal, Grimstad 03.05 (Per Kristensen). 1 M Reddal, Grimstad 07.05 (Rune Skåland). 1 ind. Temse i Grimstad 05.06 (Frode Steffensen). 1 F Temse, Grimstad 08.06 (Frode Steffensen). 1 1K Vessøyjordene, Grimstad 16.08 (Kjell Klungland). 1 ind. Asdal i Arendal 16.08 (Frode Steffensen). 1 ind. Haugland, Svenes i Froland 27.08 (Helge Venaas). 1 1K Temse, Grimstad 05.09 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 1K Vessøyjordene, Grimstad 05.09 (Kjell Klungland, Per Kristensen, Rolf Jørn Fjærbu, Arild Omberg, Frode Steffensen, Glenn Svendsen). 1 ind. Rustenbergjorget, Grimstad 07.09 (Arild Pfaff). 1 ind. Temse i Grimstad 11.09 (Kjell Klungland). 1 1K Vessøyjordene, Grimstad 16.09 (Frode Steffensen). 1 ind. Temse i Grimstad 16.09 (Trond Nilsen).

Totalt 15 funn av 16 individer, derav seks vårfunn er nokså normalt. Heller ikke i 2015 var det mistanker om hekking i fylket.

Myrhauk (*Circus cyaneus*) R

1 ind. Tromøy kirke, Arendal 19.04 (Kjell Klungland, Arild Ramsdal). 1 hunnf. Reddal, Grimstad 07.05 (Rune Skåland). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 09.05 (Glenn Svendsen). 1 F ptNØ Groos, Grimstad 13.05 (Jon G. Thorsen). 1 ind. Reddal, Grimstad 20.05 (Steinar Sannes). 1 F Havstadjordene, Gjervoldsøy, i Arendal 21.05 (Leiv Berge). 1 F Lille Steinstjøn, Åmli 23.05 (Rolf Kristoffersen). 1 F Håbbestad, Temse, Grimstad 11.08 (Tarald Reinholt

Aas). 1 3K+ M Løddesøl, Arendal 11.08 (Rune Skåland). 1 2K M Løddesøl, Arendal 11.08 (Rune Skåland). 1 F Løddesøl, Arendal 21.08 (Per Kristensen). 1 2K M Løddesøl, Arendal 21.08 (Per Kristensen). 1 ind. Løddesøl, Arendal 29.08 (Inger Berggren). 1 2K M Reddal, Grimstad 30.8 (Rolf Jørn Fjærbu, Trond Nilsen). 1 M Reddal, Grimstad 30.8 (Trond Nilsen). 1 ad. M Løddesøl, Arendal 08.–09.09 (Trond Nilsen, Per Kristensen, Kjell Klungland, Tore G. Andersen, Rune Skåland, Steinar Sannes mfl.). 1 ind. Løddesøl, Arendal 11.09 (Trygve Tjønnås, Inger Berggren). 1 hunnf. ptNØ Utkikken, Risør 18.09 (Arild Omberg). 2 1K Reddal, Grimstad 18.–20.09 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Terje Moen, Roar Solheim, Frode Steffensen, Glenn Svendsen mfl.). 1 hunnf. Kjøstvedt i Høvåg, Lillesand 20.09 (Jan Helge Kjøstvedt). 1 ind. Reddal, Grimstad 23.–26.09 (Kjell Klungland mfl.). 1 hunnf. Morholt, Grimstad 26.09 (Trygve Tjønnås, Inger Berggren). 1 hunnf. Spornes, Arendal 27.09 (Espen S. Nilsen, Rune Skåland). 1 hunnf. ptSV Håøya, Grimstad 01.10 (Jon G. Thorsen). 1 hunnf. ptNØ Laget, Tvedestrand 12.10 (Fred W. Christoffersen). 1 ad. F Vallegårdene, Tvedestrand 16.10 (Sven Inge Marcussen). 2 ind. ptNØ Håøya, Grimstad 18.10 (Frode Steffensen, Jon G. Thorsen). 1 ind. ptNØ Utkikken, Risør 25.10 (Arild Omberg). 1 hunnf. Husfjellet, Sparsås, Froland 01.11 (Øyvind Heldal). 1 ind. ptS Ekornåsen, Ribe, Lillesand 02.12 (Jan Michaelsen).

Selv om det nok finnes noen dobbeltregistreringer her, så utgjør syv vårfunn, 22 høstfunn og ett vinterfunn en rekordartet forekomst av myrhauk i fylket. Legg spesielt merke til antall hanner. Ellers kan fordelingen gjennom året karakteriseres som normal.

Steppehauk (*Circus macrourus*) G

1 2K Reddal, Grimstad 25.04 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 1K Vessøyjordene, Engene og Rustenbergjeldet, Grimstad og Arendal 28.08–09.09 (Trond Nilsen, Jon G. Thorsen, Rolf Jørn Fjærbu, Sven Inge Marcussen, Kjell Klungland, Arild Pfaff, Syvert Åsland, Torolf Nesbakken, Hege Ødegård, Frode Steffensen, Øyvind Heldal, Eli Gates, Steinar Sannes, Glenn Svendsen, Marius Svendsen mfl.).

Funn nr. 7–8 i Aust-Agder i et år som på landsbasis ble det beste noensinne med 54 funn totalt (Winnem mfl. 2018).

Myrhauk x Steppehauk (*Circus cyaneus x macrourus*) G

1 1K Reddal 18.–26.09 (*Kjell Klungland, *Terje Moen, Roar Solheim mfl.).

Det andre funnet av denne kryssningen i fylket. Kjøstvedt & Fjærbu (2017) omtaler fenomenet i forbindelse med en 1K-fugl som ble sett ved Løddesøl i Arendal 14.09.2011.

Lerkefalk (*Falco subbuteo*) GH

Par med tre unger, Molandsvannet, Arendal gjennom sommeren 2015 (Arne Harveland*, Per Kristensen).

Etter at arten har etablert seg i Vestfold og Telemark i løpet av det siste tiåret, var det bare et tidsspørsmål før den også ville bli funnet hekkende hos oss. Det første dokumenterte hekket funnet av lerkefalk i Aust-Agder er nærmere omtalt av Kristensen (2017). I tillegg bød 2015 på 13 funn av 13 individer der ni av observasjonene ble gjort om våren.

Jaktfalk (*Falco rusticolus*) **G**

1 1K Vessøyjordene og Engene, Grimstad og Arendal 06.–09.09 (Kjell Klungland, Per Kristensen, Glenn Svendsen, Øyvind Fjeldsgård, Lasse M.-J. Gautestad, Martin F. Andersen, Trond Nilsen, Per Kristian Slagsvold, Frode Steffensen).

En beskjeden forekomst av en art som aldri opptrer i store antall, men som regel blir det rapportert et fåtall trekkere og litt aktivitet i tilknytning til aktuelle hekkeplasser i fjellheimen.

Vannrikse (*Rallus aquaticus*) **GH**

Par med unger i Øreslandskilen, Høvåg i Lillesand 28.08 (Sven Rislåa).

En sein hekking der en voksen og to eller tre halvstore unger med godt innslag av synlige dun i fjærdrakten ble sett på lokaliteten som må kunne regnes som fylkets sikreste hekkeplass for arten. Vannriksas sky og godt skjulte levesett i takrørskoger tilsier at den hekker flere steder i fylket.

Myrrikse (*Porzana porzana*) **G**

1 M Hødnebø, Risør, 27.06–08.07 (Karl Jonny Jakobsen, Arild Omberg, Trond Nilsen, Glenn Svendsen, Rune Skåland, Per Kristensen, Jon G. Thorsen, Jan Helge Kjøstvedt mfl.). 1 1K Øreslandskilen, Lillesand 03.09–03.11 (Sven Rislåa*, Frode Steffensen, Kjell Klungland, Jan Helge Kjøstvedt, Lasse M.-J. Gautestad, Jan Michaelsen, Per Kristensen, Arne Myrland mfl.).

Funn nr. 7–8 i Aust-Agder. Vi må helt tilbake til 08.06.2004 for å finne siste syngende myrrikse i fylket, ved Hagestad i Birkenes (Kjøstvedt 2007). Observasjoner om høsten er enda mer uvanlig, men de åpne gatene i takrørskogen laget i forbindelse med innfangning og ringmerking av vannriksere i Øreslandskilen gjorde det mulig å oppdage fuglen. Kun 23 individer ble observert totalt i Norge i 2015, og dette ble regnet som et dårlig år. En hekking ble påvist, nærmere bestemt ved Slevdalsvann, Lista i Vest-Agder.

Trane (*Grus grus*) **R**

Hekkeindikasjoner foreligger fra kommunene Arendal, Vegårshei, Åmli og Bykle, men arten er vanskelig å påvise på hekkeplass, så det finnes nok en god del flere hekkende par i fylket.

Dverglo (*Charadrius dubius*) **GH**

2 ind. Landvikstranda, Landvikvannet, Grimstad 12.04–16.06 (Trond Nilsen, Kjell Klungland, Jon G. Thorsen, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Torolf Nesbakken, Jan Helge Kjøstvedt, Sven Inge Marcussen, Fred W. Christoffersen mfl.). 1 ind. Ruakerkilen, Grimstad 13.04 (Frode Steffensen, Jon G. Thorsen). 3 ind. Reddal, Grimstad 07.05 (Rune Skåland). 1 ind. Simonstad, Åmli 27.05–14.06 (Sven Inge Marcussen, Odd Marcussen mfl.).

Både Landvikstranda, Reddal og Simonstad er aktuelle hekkeplasser, men ingen hekkinger ble påvist. Det foreligger heller ingen rapporter fra tidligere kjente hekkeplasser i Setesdal og Birkenes i 2015.

Sandlo (*Charadrius hiaticula*) **RH**

4 ad. Tromlingene, Arendal 12.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Arild Pfaff). 2 ind. Håhellervatn øst, Valle 28.05 (Kjell Grimsby). 2 ad. Lundane, Bykle 29.–31.05 (Odd Kindberg).

Funn fra tre aktuelle hekkeplasser, hvor av to av dem ligger i Setesdalsheiene. Arten hekker årlig på flere skjærgårdslokaliteter langs Raet, og manglende funn her skyldes trolig lite målrettet leting i hekketida.

Boltit (*Charadrius morinellus*) **R**

I alt 13 funn av 50 rastende individer i perioden 09.–27.05, men i materialet finnes det opplagte dobbelttelling. Grimstad kommune er stedet å oppsøke på denne tida av året for å få se arten mellomande på trekk. Ingen observasjoner fra mulig hekkeplass foreligger i 2015.

Svarthalespove (*Limosa limosa*) **R**

1 ind. Store Torungen, Arendal 27.06 (Glenn Svendsen).

Funn nr. 18 av denne sporadisk opptredende gjesten som nok har en litt høyere forekomst enn funnmassen tilsier. Sist arten ble observert i fylket var i 2012 med hele syv funn av nominatunderarten *limosa*, samt ett funn av underarten *islandica*, samtlige om høsten (Kjøstvedt & Fjærbu 2013). Dette funnet her regnes også som et høstfunn (etter hekketid). Se nevnte referanse for ytterligere omtale av artens hekkeutbredelse og status i Norge og Winnem mfl. (2018) for forekomsten i Norge i 2015.

Steinvender (*Arenaria interpres*) **R**

1 ind. Høybåtangen, Risør 22.05 (Arild Omberg). 2 ind. Håøya, Grimstad 25.05 (Jon G. Thorsen). 2 ind. Målen, Arendal 31.07 (Helge Venaas). 1 ind. Tromlingene, Arendal 13.08 (Torolf Nesbakken). 1 1K Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 21.08 (Trygve Tjønnås, Inger Berggren). 1 ind. Jerkholmen, Arendal 11.09 (Frode Steffensen). 2 ind. Bjellandstrand, Tromøy i Arendal 13.09 (Per Kristensen).

Et fåtall trekkobservasjoner av denne karakteristiske vadefuglen, men ingen hekkeindikasjoner.

Brushane (*Calidris pugnax*) **R**

En svært god forekomst av brushane på høsttrekket i 2015 skyldes nok først og fremst mye nedbør og dermed gunstige forhold for vadefugler på matleting i kystnære områder. Området Saulekilen og Vessøyjordene på grensa mellom Arendal og Grimstad kommuner stod for de aller fleste observasjonene. Merk at ingen fugler ble sett på vårtrekket.

Tundrasnipe (*Calidris ferruginea*) **R**

2 ind. Vessøyjordene, Grimstad 25.09 (Bård Rutgersen).

Arten hekker langs den nordlige Sibirskysten og kan enkelte år opptre tallrik på trekket på vei mot Afrika (Svensson mfl. 1999). Værforhold (vindretninger) påvirker trolig forekomsten. Mens 2014 var et bra år med syv funn (Kjøstvedt & Fjærbu 2017), ble opptredenen i 2015 sparsom.

Temmincksnipe (*Calidris temminckii*) G

2 ind. Vessøyjordene, Grimstad 02.–05.09 (Rolf Jørn Fjærbu*, Frode Steffensen, Kjell Klungland, Torolf Nesbakken, Tore G. Andersen, Helge Venaas, Glenn Svendsen, Rune Zakariassen, Per K. Slagsvold, Trond Nilsen, Per Kristensen mfl.).

Funn nr. 13 av en liten og anonym trekkgjest som opptrer fåtallig hos oss, stort sett på høsttrekket.

Sotsnipe (*Tringa erythropus*) R

Hele ti funn av 18 individer på høsttrekket er en bra forekomst. En del av observasjonene er gjort i det samme området ved Engene og Vessøyjordene ved kommunegrensa mellom Arendal og Grimstad i forbindelse med et kraftig regnfall og oversvømte jorder, så her er det nok en del dobbelttelling i materialet.

Bilde.

Strandsnipe (*Actitis hypoleucos*) R

1. ind. Hovekilen, Tromøy i Arendal 01.01–26.02 (Trond Nilsen mfl.).

En uvanlig og utholdende overvintrer som må antas å være den samme som ble sett noen dager i desember 2014 (Kjøstvedt & Fjærbu 2017).

Kvartbekkasin (*Lymnocyptes minimus*) R

1 ind. Jerkholmen, Arendal 24.01 (Rune Skåland). 1 ind. Jerkholmen, Arendal 28.02 (Rune Skåland). 1 ind. Nedre Stutti, Lillesand 25.09 (Espen S. Nilsen). 1 ind. Håøya, Grimstad 01.10 (Jon G. Thorsen). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 09.–11.10 (Glenn Svendsen, Marius Svendsen mfl.). 3 ind. Birketveit, Vessøyjordene, Grimstad 09.11 (Arild Pfaff, Estella Pfaff).

En nokså normal forekomst av en art som hos oss opptrer i trekketidene (særlig om høsten), men som også kan overvintre i milde vintre.

Dobbeltbekkasin (*Gallinago media*) GH

1 ad. Lundane, Bykle 31.05 (Odd Kindberg).

Spørsmålet er om arten kanskje er i ferd med å forsvinne fra fylkets eneste kjente hekkeområde? En annen mulighet er at fuglene kan ha byttet spillplass.

Polarjo (*Stercorarius pomarinus*) G

1 2K+ ptNØ Sildodden, Risør 28.02 (Fred W. Christoffersen). 1 ad. ptSV (lysfaset) Tromlingene, Arendal 12.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Arild Pfaff). 1 ind. (lysfaset) Tromlingene, Arendal 12.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Arild Pfaff).

Ett spesielt vinterfunn og to nye trekkregistreringer om våren etter at 2014 gav åtte høstfunn (Kjøstvedt & Fjærbu 2017). Sjansen er god for å observere trekkende polarjoer til begge årstider langs kysten.

Storjo (*Stercorarius skua*) R

I alt 14 funn av 22. ind. om våren mellom 12.05 og 24.06, mens åtte funn av ni individer i perioden 19.07–24.12 utgjorde høstopptreden.

Ingen unormal forekomst, men vindforholdene og observasjonsinnsats på spesielle dager har alt å si for oppdagelsesmuligheten av denne sjøfuglen langs kyststripa vår. Kraftig pålandsvind gir optimale forhold, i alle fall i sommerhalvåret, men merk det uvanlig seint desemberfunnet.

Dvergmåke (*Hydrocoloeus minutus*) **G**

1 3K Sildodden, Risør 17.01 (Fred W. Christoffersen, Bjørg K. Christoffersen).

Funn nr. 35 av en art som er vanligst hos oss i vinterhalvåret og som i enkelte år kan opptre invasjonstypet, blant annet høsten 2010 og vinteren 2013/2014 (Kjøstvedt & Fjærbu 2017). Nærmeste hekkeplasser er Rendalen i Hedmark, Leksdalsvatnet i Nord-Trøndelag og noen lokaliteter på svensk side av grensa i Midt-Sverige (Winnem mfl. 2018).

Grønlandsmåke (*Larus glaucooides*) **G**

1 2K Barbu, Arendal 06.–19.01 (Rolf Jørn Fjærbu, Rune Skåland mfl.). 1 2K Grimstad Havn, Grimstad 22.–29.01 (Frode Steffensen, Arild Omberg, Elias Pfaff, Arild Pfaff, Maximillan Haltorp, Trond Nilsen, Jon G. Thorsen mfl.). 1 ind. Hasselskjærgården, Jerkholmen, Arendal 04.02 (Rune Skåland). 1 2K Hølen, Barbu, Kuviga og Saltrødbukta, Arendal 22.02–20.03 (Helge Venaas, Sven Inge Marcussen, Per Kristensen, Glenn Svendsen, Kjell Klungland, Øyvind Heldal, Torolf Nesbakken, Rolf Jørn Fjærbu mfl.). 1 2K Barbu, Arendal 27.–30.04 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 2K Heftingsdalen, Arendal 04.06 (Jan Helge Kjøstvedt). 1 ind. Havstadverven, Arendal 16.11–09.12 (Rolf Jørn Fjærbu, Torolf Nesbakken, Lasse M.-J. Gautestad, Inger Berggren, Kjell Klungland, Tore G. Andersen, Terje Moen mfl.). 1 ind. Høybåtangen, Risør 04.12 (Arild Omberg).

De første observasjonene av grønlandsmåke siden invasjonen på nyåret i 2012 (Kjøstvedt & Fjærbu 2013). Vårhalvårets funn kan dreie seg om samme individ. Denne nordlige måkearten dukker ofte opp på de samme lokalitetene som den er observert før.

Polarmåke (*Larus hyperboreus*) **G**

1 2K Holvika og Grimstad havn, Grimstad 12.01–06.03 (Arild Pfaff mfl.). 1 2K ptSV Ryvingen, Grimstad 08.02 (Rune Skåland).

Funn nr. 12–13 i Aust-Agder og til normal tid på året. Det er som regel ungfugler som dukker opp hos oss og skjer det i ei sentrumsnær havn, så blir de ofte en god stund.

Svarterne (*Chlidonias niger*) **G**

1 ad. ptSV Sildodden, Risør 21.06 (Fred W. Christoffersen).

Det andre funnet av denne terna i fylket. Kun 16 funn totalt i Norge i 2015 er et skuffende lite antall. Til å være et voksent individ var Sildodden-fuglen en sein observasjon, men i et forventet område. Alle funn i Norge dette året ble gjort mellom svenskegrensa og Jæren (Winnem mfl. 2018). Det første funnet i Aust-Agder stammer fra samme lokalitet og samme observatør 02.06.2011 (Fjærbu mfl. 2012). Det foreligger også en observasjon fra 1970-tallet, men denne er aldri blitt sendt inn for godkjenning.

Splitterne (*Thalasseus sandvicensis*) R

2 ind. ptSV Hove, Tromøy i Arendal 29.05 (Glenn Svendsen). 1 ind. ptSV Høybåtangen, Risør 22.06 (Arild Omberg). 1 ind. ptSV Sildodden, Risør 13.07 (Fred W. Christoffersen).

En beskjednen, men normal forekomst av splitterne til vanlig tid på året i Aust-Agder.

Lunde (*Fratercula arctica*) R

Hele 18 vårfunn av 20 individer og funn av tre enkeltindivider om høsten gir en god årstotal, men det var en aldri så liten invasjon av lundefugler i januar/februar som førte til det høye antallet.

Skogdue (*Columba oenas*) GH

På tross av nesten 50 funn av drøyt 100 individer av skogdue i 2015 fordelt på samtlige kystkommuner så er det ikke rapportert noen hekkinger. Forekomsten har et tydelig tyngdepunkt i jordbruksområdene i Grimstad kommune og på Tromøy i Arendal. Med en så stabil tilstedeværelse gjennom hekkesesongen må en forvente at arten hekker fåtallig, i alle fall i de to nevnte områdene.

Turteldue (*Streptopelia turtur*) G

1 1K Vikkilen i Grimstad 11.–19.10 (*Rolf Jørn Fjærbu, Frode Steffensen, Per Kristensen, Sven Inge Marcussen, Glenn Svendsen, Arild Omberg, Arne Myrland, Steinar Sannes, Heidi Lillehammer, Arild Pfaff, Torolf Nesbakken, Tore G. Andersen, Kjell Klungland, Harry Tangen, Trond Nilsen, Johannes Fjærbu, Terje Moen, Jan Helge Kjøstvedt mfl.).

Funn nr. 12 i Aust-Agder, så dette er på ingen måte en årlig gjest. Fuglen holdt seg utrolig stabil på strandvollen innerst i Vikkilen og fant tydeligvis godt med mat her. Trolig levde den på ugressfrø. Med totalt 28 individer i Norge så ble 2015 et nokså gjennomsnittlig år for turteldua her til lands (Winnem mfl. 2018).

Bilde.

Haukugle (*Surnia ulula*) R

1 1K Lundane øst, Bykle 23.09 (Odd Kindberg). 1 ind. Gardevatn i Valle 29.10 (Reidar Mofjell). 1 ind. Fennefoss i Evje og Hornnes 19.11 (Lars Breistøl, Osmund Breistøl). 1 ind. Omestad i Iveland 25.12 (Torhild Omestad).

Fire individer er en nokså beskjednen opptreden i fylket. Alle var høstfunn, så dermed var det ingen hekkeindikasjoner dette året.

Lappugle (*Strix nebulosa*) G

1 2K Omholt, Arendal 18.03–16.04 (Rolf Jørn Fjærbu, Arild Pfaff, Estella Pfaff mfl.).

Funn nr. 11 i Aust-Agder av denne majestetiske ugla som normalt har en nordlig og østlig utbredelse i landet vårt. Fuglen holdt seg stasjonær innenfor et relativt begrenset område over lang tid, og mange fuglekikkere oppsøkte Omholt i håp om å få se den. Se Solheim (2016) for en nærmere beskrivelse av funnet. Etter et ekstremt godt hekkeår i Hedmark i 2014 ble det kun påvist en hekking i Sør-Norge i 2015, men det var i Østfold (Winnem mfl. 2018).

Bilde?

Hornugle (*Asio otus*) RH

1 ind. Løddesøl, Arendal 24.05 (Trond Nilsen, Jon G. Thorsen). 1 ind. Reddal, Grimstad 07.06 (Sven Inge Marcussen, Odd Marcussen, Jon G. Thorsen).

Observasjoner fra to av fylkets mer eller mindre faste hekkeplasser, men unger ble ikke hørt i 2015.

Isfugl (*Alcedo atthis*) G

1 ind. Rossøya, Arendal 18.05 (Frode Steffensen).

Fuglen føyer seg inn i rekken av sporadiske funn i fylket vårt. I løpet av et år er det nok flere individer som er innom Aust-Agder, men det er nokså tilfeldig om disse oppdages eller ikke. Med 37 funn tangerte 2015 rekorden fra 2009 på landsbasis. Hekkeindikasjoner foreligger fra Østfold (Winnem mfl. 2018).

Hærfugl (*Upupa epops*) G

1 ind. Bjorbekk, Arendal 02.–03.10 (Inger Dahl Pedersen*, Glenn Svendsen, Inger Berggren, Steinar Sannes, Terje Moen mfl.). 1 ind. Bykle sentrum, Bykle 02.11 (May Britt Trydal).

Funn nr. 29–30 i Aust-Agder, og nok en gang dukker arten opp i Setesdal. Også for hærfuglens del ble det høye tall i Norge i 2015. Med 30 funn ble rekorden fra 1993 endelig slått.

Trelerke (*Lullula arborea*) G

1 ind. ptNØ Høybåtangen, Risør 08.03 (Arild Omberg).

En svært beskjeden forekomst i fylket i 2015, og altså ingen funn fra potensielle hekkeplasser.

Fjellerke (*Eremophila alpestris*) G

1 ad. Helle i Valle 23.07 (Einar Georg Mortensen). 2 ind. Flatskjær i Arendal 31.10 (Carsten Lome).

To trekkobservasjoner i et særdeles magert år for arten i Aust-Agder. Vårtrekket pleier å føre med seg en del funn, men her kan snøforhold i innlandet styre hvorvidt fuglene stopper opp ved kysten eller trekker direkte mot hekkeplassene lenger nord i landet. Fremdeles har vi kun ett hekkefunn i Aust-Agder, på Valle Vesthei 24.06.1999 (Bengtson & Johnsen 2000).

Tartarpiplerke (*Anthus richardi*) G

1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 09.–10.10 (Rolf Jørn Fjærbu*, Glenn Svendsen, Frode Steffensen, Trond Nilsen, Torolf Nesbakken).

Fylkets andre funn av denne kraftige piplerka med den tydelige, lyse øyestripa. Den første ble sett på Justøya i Lillesand 12.12.2003 (Lislevand 2004), så det var på tide. Seine høstobservasjoner er normalt, og flest funn gjøres i Rogaland og på Lista i Vest-Agder. Med 139 individer ble 2015 det nest beste året i Norge gjennom tidene (Winnem mfl. 2018).

Sørlig gulerle (*Motacilla flava flava*) **R**

1 ad. M Lisletta, Arendal 23.08 (Per Kristensen). 1 M Vessøyjordene, Grimstad 25.08 (Anders Braanaas, Glenn Svendsen).

Funn nr. 4–5 i fylket av denne fåtallige underarten av gulerle. Sist arten ble sett i fylket var henholdsvis ved Vågsholt i Grimstad og Feta i Åmli i mai 2013 (Fjærbu & Kjøstvedt 2014). Den hekker i Mellom-Europa og opp til sørlige deler av Skandinavia, men er i ferd med å forsvinne som hekkefugl i Sør-Norge.

Sitronerle (*Motacilla citreola*) **G**

1 1K Vessøyjordene, Grimstad 06.–07.9 (Per Kristian Slagsvold*, Arild Pfaff, Estella Pfaff, Elias Pfaff, Rolf Jørn Fjærbu, Glenn Svendsen, Frode Steffensen, Kjell Klungland, Per Kristensen, Trond Nilsen, Jon G. Thorsen, Arne Myrland, Inger Berggren, Torolf Nesbakken mfl.).

Funn nr. 2 av sitronerle i Aust-Agder. Faktisk må vi helt tilbake til 21.06.1973 forrige gang arten ble observert i fylket. Den gang dreide det seg om en hann ved Sømskilen, altså like i nærheten av lokaliteten i 2015. Funnet ligger i arkivet til NSKF (www.ao.no), men det har ikke lyktes oss å finne det i vår egen forenings arkiver. I alt 8 funn i Norge i 2015 (Winnem mfl. 2018) må betegnes som nokså gjennomsnittlig de siste 15 årene for denne erla som hekker i deler av det sentrale Russland og videre østover (Svensson mfl. 1999).

Bilde

Svartryggerle (*Motacilla alba yarrellii*) **R**

1 M Vessøyjordene, Grimstad 08.03 (Glenn Svendsen, Per Kristensen). 2 ind. Vessøyjordene, Grimstad 22.03 (Øyvind Heldal). 1 M Vessøyjordene, Grimstad 23.–25.03 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Arild Omberg, Inger Berggren, Frode Steffensen, Glenn Svendsen, Trond Nilsen, Arild Pfaff, Rune Skåland, Tore G. Andersen). 1 M Espenesjordet, Vessøyjordene, Grimstad 28.03 (Rolf Jørn Fjærbu, Sven Inge Marcussen). 2 ind. Bjellandstrand, Tromøy, Arendal 25.–26.11 (Torolf Nesbakken).

En nokså normal forekomst av svartryggerle hos oss til normal tid på året. De fleste individene av denne underarten av vår vanlige linerle opptrer hos oss tidlig på våren, ofte før eller sammen med de tidligste linerlene.

Nattergal (*Luscinia luscinia*) **RH**

Inntil 16 syngende hanner på syv lokaliteter (Reddal, Temse, Lindtveit, Løddesøl, Grunnetjenn, Skudeholmen og Spornes) i perioden 10.05–23.06 må sies å være brukbart, men ingen observasjoner foreligger utenfor Arendal og Grimstad kommuner. Trolig er det også noen dobbelttellingene i materialet siden hanner kan ha forflyttet seg i perioden.

Svartrødstjert (*Phoenicurus ochruros*) **GH**

1 1K Ruakerkilen, Grimstad 15.–16.10 (Per Kristensen, Glenn Svendsen mfl.).

Et dårlig år for svartrødstjerten i fylket etter at 2013 bød på hele fire funn (Fjærbu & Kjøstvedt 2014). Og det begynner å bli lenge siden forrige hekkefunn – ved Vindholmen, Krøgenes i Arendal i 1997.

Svartstrupe (*Saxicola rubicola*) **G**

2 ad. M Vessøyjordene, Grimstad 23.–24.03 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Inger Berggren, Frode Steffensen, Glenn Svendsen, Trond Nilsen, Rune Skåland, Sven Inge Marcussen, Tore G. Andersen, Odd Marcussen, Torolf Nesbakken, Per Kristensen, Jon G. Thorsen).

Funn nr. 16 i Aust-Agder av en art som hekker sporadisk langs Vestlandskysten. Et magert år også for svartstrupe i våre områder. I likhet med svartrødstjerten så påvirker vindretningen i trekktida på våren denne artens opptreden hos oss. Det kan også dukke opp et fåtall individer på høsttrekket.

Elvesanger (*Locustella fluviatilis*) **G**

1 ind. Havemyra, Reddal, Grimstad 05.–26.06 (*Rune Skåland, *Rolf Jørn Fjærbu, Jon G. Thorsen, Oddvar Heggøy, Frode Steffensen, Glenn Svendsen, Kjell Klungland, Renate Berg, Espen Helgesen, Johannes Fjærbu, Jan Helge Kjølstedt, Tor Magne Stalleland, Arild Pfaff, Fred W. Christoffersen, Inger Berggren, Trond Nilsen, Sven Inge Marcussen, Odd Marcussen mfl.).

Ett av seks funn av elvesanger i Norge i 2015 (Winnem mfl. 2018), og det åttende funnet i Aust-Agder av denne monotone sangeren.

Busksanger (*Acrocephalus dumetorum*) **G**

1 M Havemyra, Reddal, Grimstad 13.–14.06 (Jan Helge Kjølstedt*, Renate Berg, Espen Helgesen, Frode Steffensen, Glenn Svendsen, Kjell Klungland, Renate Berg, Espen Helgesen, Ken A. Jensen, Wenche Ravn Wirum).

Aust-Agders fjerde busksanger og til normal tid for arten. Inkludert dette individet ble det registrert 11 individer i Norge i 2015, derav ni syngende hanner. Det antas nå at det årlig finner sted et fåtall hekkinger i Norge (Winnem mfl. 2018). Individet var vanskelig å få hørt godt siden både elvesanger og myrsanger sang like i nærheten.

Gulbrynsanger (*Phylloscopus inornatus*) **G**

1 ind. ringmerket Holmesund, Arendal 19.09 (Carsten Lome). 1 ind. Utkikken, Risør 26.09 (Arild Omberg). 2 ind. Håøya, Grimstad 01.–02.10 (Jon G. Thorsen). 1 ind. Holtebuveien 301, Froland 03.10 (Tore G. Andersen).

Funn nr. 7–10 av denne høsttrekkeren som opptrer i økende antall år for år. Første funn i Froland kommune. Det litt spesielle innlandsfunnet er fotodokumentert, og bildet er gjengitt i en tidligere utgave av *Fugler i Aust-Agder*.

Løvmeis (*Poecile palustris*) **R**

Med 18 vårfunn av 25 individer, derav flere observasjoner som tyder på hekking, så ser det ikke så helt mørkt ut for denne fåtallige meisearten i fylket vårt. Flest observasjoner gjøres kystnært i de midtre og østlige deler av fylket, og dette gjenspeiler nok også forekomsten nokså godt. Kun to høstfunn av tre individer indikerer et anonymt levesett utenom hekketida.

Varsler (*Lanius excubitor*) R

Med 20 funn i vårhalvåret og 18 funn i andre halvår ble 2015 et bra år for varsler i Aust-Agder. Vårfunnene strakk seg fra 17.01 til 27.03, mens høstfunnene ble gjort i perioden 06.09 til 23.12. Det er med andre ord ikke gjort funn som indikerer hekking innenfor fylkesgrensa.

Nøttekråke (*Nucifraga caryocatactes*) R

1 ind. Bjonndalsknatten, Barmen, Risør 05.07 (Fred W. & Bjørg K. Christoffersen). 1 ind. Gjervoldsøy, Arendal 18.09 (Frode Steffensen). 2 ind. ptSV Håøya, Grimstad 02.10 (Jon G. Thorsen). 1 ind. Esketveit, Grimstad 14.10 (Arild Omberg). 1 ind. Holt, Tvedestrand 14.11 (Jon G. Thorsen).

Fem funn av seks individer er en beskjeden forekomst til denne arten å være, men lokale hekkefugler lever en nokså anonym tilværelse i tillegg til at de trolig er nokså fåtallige.

Svartkråke (*Corvus corone*) R

1 ind. Temse, Grimstad 04.01–28.11 (Trond Nilsen, Arild Omberg, Frode Steffensen, Jon G. Thorsen, Kjell Klungland, Jan Helge Kjøstvedt, Sven Inge Marcussen, Yngvar Aanonsen, Glenn Svendsen, Odd Marcussen, Per Kristensen mfl.). 1 ind. Justøya, Lillesand 09.01 (Sven Inge Marcussen). 1 ind. Vik, Grimstad 17.01–26.12 (Rolf Jørn Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt, Rune Skåland, Frode Steffensen, Øyvind Heldal, Elias Pfaff, Lill Ospevoll, Harry Tangen, Glenn Svendsen, Trond Nilsen, Arne Myrland, Kjell Klungland, Terje Moen, Arild Omberg, Johannes Fjærbu mfl.). 1 ind. Moen, Lillesand 10.03 (Arne Myrland). 1 ind. Reddal, Grimstad 19.04 (Sven Inge og Ole Martin Marcussen). 1 ind. Vallegårdene, Tvedestrand 24.04 (Sven Inge Marcussen). 1 ind. Prestegårdsjordene, Grimstad 30.04–07.05 (Harry Tangen, Rune Skåland mfl.). 1 ind. Reddal, Grimstad 09.05 (Rolf Jørn Fjærbu). 2 ind. Moen og Møglestu, Lillesand 06.09–29.12 (Arne Myrland, Espen S. Nilsen, Peder Øen mfl.).

Ni funn gjennom året og en blanding av stasjonære fugler og rastende fugler på trekk er en nokså normal opptreden.

Svartkråke x kråke (*Corvus corone corone x cornix*) R

1 ind. Temse i Grimstad 25.07–07.12 (Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu, Trygve Tjønnås, Inger Berggren, Trond Nilsen, Harry Tangen, Terje Moen, Glenn Svendsen, Frode Steffensen, Lasse M.-J. Gautestad mfl.). 1 ind. Vik, Grimstad 04.09 (Rolf Jørn Fjærbu).

Denne hybridene mellom vanlig gråkråke og svartkråke er ikke uvanlig. Blant annet ble det sett et tilsvarende individ ved Temse også i 2014, og fenomenet er også kjent fra Hornnestraktene i Evje og Hornnes kommune på 1990-tallet. De to observasjonene i 2015 kan dreie seg om samme individ.

Båndkorsnebb (*Loxia leucoptera*) G

1 ind. Bjonndalsknatten, Barmen, Risør 31.07–01.08 (Fred W. Christoffersen, Bjørg K. Christoffersen). 2 ind. Bjonndalsknatten, Barmen, Risør 01.11 (Fred W. Christoffersen, Bjørg K. Christoffersen).

Et fåtall observasjoner av båndkorsnebb på høsttrekk er en nokså vanlig forekomst hos oss. I Norge ble det et middels år for arten, men flere hekkefunn foreligger fra indre deler av Østlandet (Winnem mfl. 2018).

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*) R

3 M Vallegårdene og Dokka, Tvedestrand 27.05–22.06 (Sven Inge Marcussen, Kjell Klungland, Odd Marcussen, Jon G. Thorsen mfl.). 1 M Gjesøya, Arendal 08.06 (Arild Pfaff). 1 M Fosstveit, Tvedestrand 12.06 (Ken A. Jensen, Wenche Ravn Wirum). 1 M Temse, Grimstad 13.06 (Odd Marcussen). 1 2K M Valle våtmark, Valle 14.06 (Øyvind Fjeldsgård mfl.). 1 M Utkikken, Risør 24.06 (Arild Omberg). 1 M Sildodden, Risør 24.06 (Fred W. Christoffersen). 1 ind. Botne, Arendal 04.10 (Arild Omberg).

Ni syngende hanner fordelt på syv lokaliteter er omtrent som de foregående årene (henholdsvis 12 i 2014 og ni i 2013) og vitner om at denne østlige arten sliter med å få skikkelig fotfeste som hekkefugl i vår region.

Lappspurv (*Calcarius lapponicus*) R

1 ind. Reddal i Grimstad 01.04 (Jon G. Thorsen, Frode Steffensen). 1 M Vessøyjordene, Grimstad 14.–15.10 (Steinar Sannes, Heidi Lillehammer, Torolf Nesbakken mfl.).

Kun trekkobservasjoner, mens verken vinterfunn eller funn på mulig hekkeplass ble gjort i fylket vårt av denne fjellfuglen som sliter med en synkende hekkebestand i Norge.

Dvergspurv (*Emberiza pusilla*) G

1 ind. Spelmannsknatten, Åkvåg i Risør 11.10 (Fred W. Christoffersen).

Fylkets tredje funn av dvergspurv etter at et individ ble sett i Reddal i Grimstad 05.06.2009 (Fjærbu mfl. 2010), og fugl nr. 2 dukket opp i Tvedestrandsskjærgården 20.09.2014 (Kjøstvedt & Fjærbu 2017). 2015 ble et bra år for arten i Norge. Med Risørfuglen ble 23 individer registrert når vi holder observasjoner fra hekkeområdet i Finnmark utenfor (Winnem mfl. 2018).

Observasjoner godkjent av NSKF**Rødhalsgås (*Branta ruficollis*) N**

1 2K Askerøya, Tvedestrand 13.05 (Sven Inge Marcussen).

Første observasjon av rødhalsgås i Aust-Agder! Denne fargerike, lille gåsa kan når den dukker opp på våre kanter, enten være en fangenskapsfugl på rømmen eller en trekkfugl fra den overvintrende bestanden i nærheten av Svartehavet som er kommet på avveie. Det hender de følger med andre gjess til deres hekkeområder i stedet for å dra med sine artsfrender til tundraen ved den sibirske nordkysten (Svensson mfl. 1999). Denne fuglen holdt seg sammen med to hvitkinngjess mens den ble sett og virket svært sky. NSKF har vurdert den til å være en spontant opptredende trekkfugl ute av kurs og tror det er samme fugl som også er sett andre steder langs kysten av Sørøst-Norge denne våren (Tor Olsen, pers. medd.).

Rørdrum (*Botaurus stellaris*) N

1 ind. Rossøya, Gjervoldsøy i Arendal 14.05 (Frode Steffensen).

Endelig var det tida for en rørdrumobservasjon i Aust-Agder igjen. Dette var ett av kun tre godkjente funn av arten i Norge i 2015 og litt spesielt siden høstfunn i trekktida er mest vanlig (Olsen 2018). Funn nr. 4 i fylket, og vi må helt tilbake til september måned et av årene 1985, 1986 eller 1987 for å finne forrige registrering da et individ ble sett på Prestneset i Bygland.

De to øvrige er en fugl ved Laget i Risør 09.01.1979 og en fugl rapportert skutt «i Heirefos nordenfor Arendal» 15.11.1881 (Lislevand 1998).

Silkehegre (*Egretta garzetta*) N

1 ind. Ruakerkilen, Grimstad 19.05 (Glenn Svendsen*, Kjell Klungland, Tore G. Andersen, Frode Steffensen, Trond Nilsen, Arild Pfaff, Elias Pfaff, Estella Pfaff, Jon G. Thorsen, Per Kristensen, Inger Berggren, Rune Skåland, Sven Inge Marcussen, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu mfl.). 1 ind. Stiglevika, Arendal 01.09–01.10 (Kjell Klungland*, Rolf Jørn Fjærbu, Svein Bossum, Helge Venaas, Steinar Sannes, Sven Inge Marcussen, Bård Rutgersen, Espen S. Nilsen, Tor Magne Stalleland, Jan Michaelsen, Inger Berggren, Peder Øen, Leif Fage, Eli Gates, Øyvind Heldal, Hege Ødegård, Arne Myrland, Arild Omberg, Per Kristensen, Jan Helge Kjøstvedt, Klaus Allan Eide, Terje Moen, Torolf Nesbakken mfl.).

Etter noen magre år fikk vi to veldokumenterte observasjoner av silkehegre i 2015, henholdsvis funn nr. 6 og 7 i fylket. Totalt 11 fugler i Norge i 2015 var ny årsrekord (Olsen 2018).

Natthevre (*Nycticorax nycticorax*) N

1 ind. ptNØ Myråsen, Grimstad 16.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Eline Fjærbu).

Første godkjente funn av natthevre i Aust-Agder! Tre funn i Norge i 2015 og 19 totalt (Olsen 2018) vitner om at dette er en sjelden gjest. Fuglen i Grimstad ble kun sett i flukt og kan ha vært den samme som ble sett i Mandal i Vest-Agder dagen før.

Stork (*Ciconia ciconia*) N

1 ind. Esketveit i Grimstad 12.06 (Glenn Svendsen, Arild Pfaff, Estella Pfaff, Elias Pfaff, Trond Nilsen, Jan Helge Kjøstvedt, Sven Inge Marcussen, Frode Steffensen, Rolf Jørn Fjærbu, Espen Helgesen, Renate Berg, Jon G. Thorsen mfl.).

Dette er ett av kun to godkjente funn i Norge i 2015 (Olsen 2018). Fuglen ble først oppdaget av bonden som driver jordet der den landet. Han mente å ha sett to individer og at det andre fløy videre, men det har ikke vært mulig å få dette bekreftet. Fuglen holdt seg på jordet fram til det mørknet. Da lettet den og ble ikke sett siden. Funn nr. ni i fylket av en art som virker å opptre stadig oftere, men det kan skyldes høyere observasjonsaktivitet de senere år.

Bieter (*Merops apiaster*) N

1 ind. Lisletta, Brekka, Tromøy i Arendal 07.07 (Tore G. Andersen).

Aust-Agders tredje godkjente bieter og ikke helt tilfeldig, for det skjedde i et rekordår da det ble godkjent hele 20 funn av 42 individer i Norge (Olsen 2018). Forrige fugl i fylket ble sett ved Gjernes i Risør 01.–06.10.2009 (Fjærbu mfl. 2010). Det er også meldt om en bieter ved Skjøtøysund i Lillesand 23.06, men det er ikke sendt inn beskrivelse av dette funnet.

Rødstrupesanger (*Sylvia cantillans*) N

1 F Solkollen, Lillesand 07.05 (Terje Alveberg).

Dette er det andre funnet i Aust-Agder etter at en hann holdt seg ved Skottjenn, Tromøy i Arendal 19.–20.05.2012. Denne hunnen ble imidlertid kun sett noen få sekunder i en hage, men observatøren rakk faktisk å få tatt bilde av den. Den var én av kun tre rødstrupesangere observert i Norge i 2015 (Olsen 2018). Flest funn totalt i Norge har Utsira i Rogaland med 49 og deretter følger Store Færder i Vestfold med åtte (Olsen 2018).

Hybrid Ringand x Toppand (*Aythya collaris* x *Aythya fuligula*) N

1 M Inntjorekilen, Grimstad 18.10 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland).

1 M Sandumkilen, Hove i Arendal 18.11 (Terje Moen).

Det dreier seg trolig om samme individ, og fuglen er trolig den samme som hadde tilhold i Inntjorekilen noen dager også høsten 2014 (Kjøstvedt & Fjærbu 2017).

Litteratur

- Bengtson, R. & Johnsen, A. 2000. Norges sørligste og Aust-Agders første sikre hekkefunn av fjellerke. *Larus marinus* **29**: 112–120.
- Collett, R. 1869. Norges fugle, og deres geographiske Udbredelse i Landet. *Vidensk. Selsk. Forhandlinger for 1868*. 80 s.
- Collett, R. 1921. *Norges fugle*. Bind I-III. Kristiania.
- Fjærbu, R.J., Skåland, R. & Kjøstvedt, J.H. 2010. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2009. LRSK-rapport nr. 14. *Fugler i Aust-Agder* **39**: 56–69.
- Fjærbu, R.J., Kjøstvedt, J.H. & Skåland, R. 2012. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2011. LRSK-rapport nr. 16. *Fugler i Aust-Agder* **41**: 64–83.
- Fjærbu, R.J. & Kjøstvedt, J.H. 2014. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2013. LRSK-rapport nr. 18. *Fugler i Aust-Agder* **43**: 56–77.
- Fjærbu, R.J. & Kjøstvedt, J.H. 2017. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2014. LRSK-rapport nr. 19. *Fugler i Aust-Agder* **46**: 6–33.
- Kjøstvedt, J.H. 2015. Fugleliste for Aust-Agder 2014. *Fugler i Aust-Agder* **44**: 6–20.
- Kjøstvedt, J.H. 2007. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2006. LRSK-rapport nr. 11. *Fugler i Aust-Agder* **36**: 20–31.
- Kjøstvedt, J.H. & Fjærbu, R.J. 2013. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2012. LRSK-rapport nr. 18. *Fugler i Aust-Agder* **42**: 71–89.
- Kjøstvedt, J.H. & Fjærbu, R.J. 2017. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2014. LRSK-rapport nr. 19. *Fugler i Aust-Agder* **46**: 6–33.
- Kristensen, P. 2017. Første registrerte lerkefalkhekking i Aust-Agder. *Fugler i Aust-Agder* **46**: 109.
- Lislevand, T. 1998. Sjeldne fugler i Aust-Agder. LRSK-rapport nr. 5. *Larus marinus* **27**: 38–53.
- Lislevand, T. 2004. Sjeldne fugler i Aust-Agder. LRSK-rapport nr. 9. *Fugler i Aust-Agder* **33**: 26–38.
- Lislevand, T. & Bengtson, R. 1998. Ny fugleliste for Aust-Agder. *Larus marinus* **27**: 104–114.
- Norsk Ornitologisk Forening 2018. *Fugleåret 2015*. 198 s.
- Olsen, T.A. 2018. Sjeldne fugler i Norge i 2015. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Fugleåret 2015*: 3–49.
- Pfaff, A. 2015. Første dokumenterte hekking av havhest i Aust-Agder. *Fugler i Aust-Agder* **44**: 68–70.
- Rasch, H. 1848. Fortsat supplement til Norges Ornithologie. *Nyt Magasin for Naturvitenskap*: 33–48.

- Solheim, R. 2016. Lappugla på Omholt var hedmarking. *Fugler i Aust-Agder* **45**: 8-15.
- Stalleland, T.M. 2017. Mitt liv med sangsvanene i Aust-Agder 2015-2017. *Fugler i Aust-Agder* **46**: 75-83.
- Svensson, L., Grant, P.J., Mullarney, K. & Zetterström, D. 1999. *Gyldendals store fugleguide*. Gyldendal Norsk Forlag ASA. 400 s.
- Winnem, A., Falkenberg, F., Reinsborg, T., Holtskog, T., Magnussen, J.H., Heggøy, O. & Ranke, P.S. 2018. Fugler i Norge i 2015. Rapport fra Norsk faunakomiteé for fugl (NFKF). *Fugleåret 2015*: 50–131.